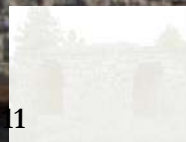

SUMARI:

- ◆ Editorial
- ◆ Recull de notícies
- ◆ Trobada a Calaceit
- ◆ Anjbus i altres construccions
- ◆ Ressenya de llibres
- ◆ Fotos antigues

*Editorial*EDITORIAL
EDITORIAL

Aquest any hem tingut una nova edició de *Trobada per la preservació de la pedra seca dels països catalans* i ja en són vuit.

Tenim de fer-ne un balanç molt positiu perquè hem ampliat el coneixement del territori envers el patrimoni de la *pedra seca*.

Hem tingut la sort d'escoltar i gaudir a ponents i comunicadors de diversos àmbits temàtics: història, lingüística, arquitectura, art, geografia... No hi ha cap patrimoni que gaudeixi d'ad'aquesta transversalitat. Aquest fet fa que el patrimoni de la *pedra seca* pugui atraure l'interès acadèmic i professional d'àmbits molt diversos.

A cada Trobada ens trobem amb nous treballs de recerca, noves formes d'entendre, conscienciar i difondre el patrimoni cultural de la *pedra seca* arreu del territori.

Gràcies a tots aquells que heu participat i sobretot felicitar la organització per acollir-nos a Calaceit i pel bon desenvolupament de les jornades.

La propera Trobada tindrà lloc al 2017 al Bages (Barcelona), on veurem les tines, un indret de visita obligada.

FOTO PORTADA i CONTRAPORTADA: Fragment muralla defensiva del poblat ibèric de Sant Antoni a Calaceit (s. III a. C.) 2015
© Foto Jaume Plans

BUTLLETÍ N°11 - OCTUBRE 2015
EDITA CEPS

<http://www.coordinadorapedraseca.org>
coordinadorapedraseca@gmail.com

- AJUNTAMENT DE MURA

ADF-182

- BISBAL DEL PENEDÈS

- TORREDAMBARRA

- GRUP BARRAQUER EL DRAC VERD

- LLEIDA

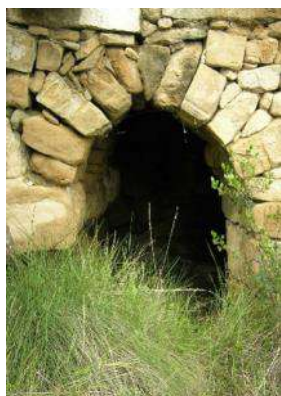
CENTRE D'ESTUDIS CADAQUESENC

- RIBERA D'URGELLET

- GAVÀ

LA CEPS AGRUPA LES
ASSOCIACIONS I GENT
VINCLADA A LA CON-
SERVACIÓ DE LA PEDRA
SECA

La "Coordinadora d'Entitats per la Pedra Seca" és un grup multidisciplinar sense ànim de lucre que aplega entitats, associacions i col·lectius de caire divers amb l'objectiu de difondre, coordinar, intercanviar i vetllar pel patrimoni cultural de la pedra seca català.

Com s'especifica en el seu Reglament la Coordinadora es constitueix a partir de les propostes presentades a la II Trobada d'estudi per a la preservació del patrimoni en pedra seca als Països Catalans, celebrada a Torroella de Montgrí els dies 23 i 24 d'octubre del 2004, i ratificades per unanimitat pels participants a la III Trobada celebrada a Barcelona els dies 22 i 23 d'octubre de 2005.

Els fins d'aquesta coordinadora s'inspiren de la "Declaració de Torroella de Montgrí" (2004), en la qual es van marcar unes directrius específiques.

La "Coordinadora d'Entitats per la Pedra Seca" vol esdevenir una eina que ajudi a promoure els valors naturals i culturals del paisatge en pedra seca. Per això la Coordinadora ajudarà a fo-

mentar i coordinar les diferents iniciatives que desenvolupen les entitats i organismes a favor de la defensa i salvaguarda del patrimoni de pedra en sec, i si s'escau, també d'altres elements constituents de l'arquitectura tradicional agrícola. Es donarà suport a les accions proposades per les diferents entitats que ho sol·licitin.

La Coordinadora podrà establir propostes i orientacions per homogeneïtzar els treballs d'investigació, estudi, difusió, conservació i protecció de les construccions existents en pedra seca.

En aquest sentit, si cal la Coordinadora actuarà com a portaveu davant de les diferents administracions, ens o esdeveniments, de les entitats adherides a la Coordinadora.

Un altre dels aspectes en els quals vol incidir la Coordinadora és en l'establiment d'un marc de referència per a la celebració de les diverses "Trobades d'estudi per a la preservació del Patrimoni en Pedra Seca als Països Catalans", i col·laborar, orientar i assessorar a l'entitat responsable de l'organització.

Mitjançant la utilització de les noves tecnologies, la Coordinadora vol facilitar l'intercanvi de bones pràctiques que afavoreixin la conservació de la pedra seca i la transferència d'experiències de valoració.

L'àmbit d'acció territorial d'aquesta coordinadora serà els Països Catalans i la seva llengua pròpia serà el català.

Per contactar amb nosaltres: coordinadora@lamalla.net

(LA FATARELLA)

- CENTRE EXCURSIONISTA CATALUNYA

- CENTRE D'ESTUDIS DEL BAGES

- ASSOCIACIÓ PEDRA TOSCA

- OBSERVATORI DEL PAISATGE (OLOI)

- CENTRE-MIRÓ GRUP BARRACAIRE (MONT-ROIG DEL CAMP)

- AMICS DE RELINARS

- CENTRE EXCURSIONISTA DE VALLIRANA

- ASSOCIACIÓ VIA PIRENA

CENTRE EXCURSIONISTA DE CASTELLAR

*Agenda / Activitats diverses dels darrers mesos****El Consell protegeix 97 barraques data-
des entre els segles XVIII i XIX de la Garriga
d'Empordà (8 gener 2015)***

Els elements de pedra seca que es preservaran se situen als municipis d'Avinyonet de Puigventós, Biure, Llers, Pont de Molins i Vilanant.

El Consell Comarcal de l'Alt Empordà ha atès les peticions de diverses entitats i ajuntaments i ha protegit 97 barraques de pedra seca de l'espai natural de la Garriga, en els termes d'Avinyonet de Puigventós, Biure, Llers, Pont de Molins i Vilanant. A més, el Consell s'ha compromès a afavorir la restauració de les construccions que daten d'entre el segle XVIII i XX.

Des de fa anys, el territori de la Garriga reclama que es dinamitzi i preservi l'espai natural. Fa un any, un grup d'associacions i entitats vinculades a la salvaguarda del territori i del patrimoni arquitectònic, històric i cultural de la comarca van demanar que s'incoés un expedient per declarar-les Bé Cultural d'Interès Local (BCIL). El Consell va iniciar els tràmits i després de les al·legacions presentades durant el període d'exposició al públic, ja es disposa de la resolució que s'enviarà al departament de Cultura de la Generalitat perquè en faci la corresponent inscripció en el Catàleg de Patrimoni Cultural.

En concret es protegeixen 14 barraques a Avinyonet de Puigventós, 11 a Biure,

46 a Llers, 4 de Pont de Molins i 22 a Vilanant.

Les barraques són uns elements de l'arquitectura rural molt esteses arreu de la Mediterrània. Actualment no se'n construeixen i les que es conserven es deterioren amb el pas del temps si no s'hi actua. Segons ha informat el Consell, la majoria són d'una tècnica de construcció molt senzilla, enfilades de pedra una contra l'altra sense argamassa que els uneixi. El seu ús era per aixoplugar persones o animals o bé per guardar les eines de treball del camp o del bosc. Totes les construccions són de planta circular, cobertes amb falsa cúpula i amb la porta d'entrada com a única oberta. El seu ús era per aixoplugar persones o animals o bé per guardar les eines de treball del camp o del bosc. Totes elles són de planta circular, cobertes amb falsa cúpula i amb la porta d'entrada com a única obertura. La matèria lítica de què estan construïdes és majoritàriament de calcària. Segons la documentació existent, la majoria d'elles van ser construïdes entre els segles XVIII i XX.

Les barraques van ser un dels elements que es van visitar en una ruta cultural organitzada durant les Jornades l'Empordà, el paisatge com a actiu econòmic.

Reconstrucció d'un marge (gener 2015)

El Departament de Medi Ambient de les illes col·labora amb l'Institut Mallorquí d'Afers Socials reconstruint un marge en el centre de primera acollida del puig des Bous.

Font: <https://www.facebook.com/Pedra-en-Sec-i-Senderisme>

Font: Diari de Girona

Agenda / Activitats diverses dels darrers mesos

15 alumnes aprenen a fer murs de pedra en sec (10 gener 2015)

Curs desenvolupat per l'Ajuntament d'Atalaya dins el projecte "Joven Rural". Diferents alumnes de les localitats d'Atalaya, Valverde de Burguillos i Burguillos van participar en un curs de confecció de murs de pedra en sec, impartit pel monitor Manuel Infantes.

Aquest curs està finançat per un conveni enter l'institut de la Juventut d'Espanya i la Federació de Municipis i Províncies.

Amb aquesta activitat es pretén que els joves que tinguin habilitat puguin realitzar aquests murs recuperant la tècnica constructiva: disposició de les pedres, fixació i tencament per una major consistència.

Font: <http://www.hoy.es/prov-badajoz/201501/10/quince-alumnos-aprenden-hacer-20150110004506-v.html>

Presentació de la topogüia de la Ruta de Pedra en Sec (19 gener 2015)

El Consell presenta la topogüia de la Ruta de Pedra en Sec La presidenta del Consell de Mallorca, Maria Salom, ha presentat

aquest dilluns la nova topogüia de la Ruta de la Pedra en Sec, una publicació que es completa amb una APP per a mòbils i taules informatives que també oferiran una audioguia amb els principals punts d'interès.

Salom, acompanyada de la consellera insular de Medi Ambient, Catalina Soler, explica que aquest programa està cofinançat per la Unió Europea dins del programa Interreg IVC que busca promoure el valor afegit de la cultura i el patrimoni en les polítiques de turisme sostenible i en les rutes senderistes amb valor patrimonial.

En total, s'han editat 2.000 exemplars en català, castellà, anglès i alemany, 500 per cada idioma i el pressupost ha estat de 8.496 euros. La guia recull tots els trams que actualment estan oberts i senyalitzats, és a dir, un total de cinc etapes.

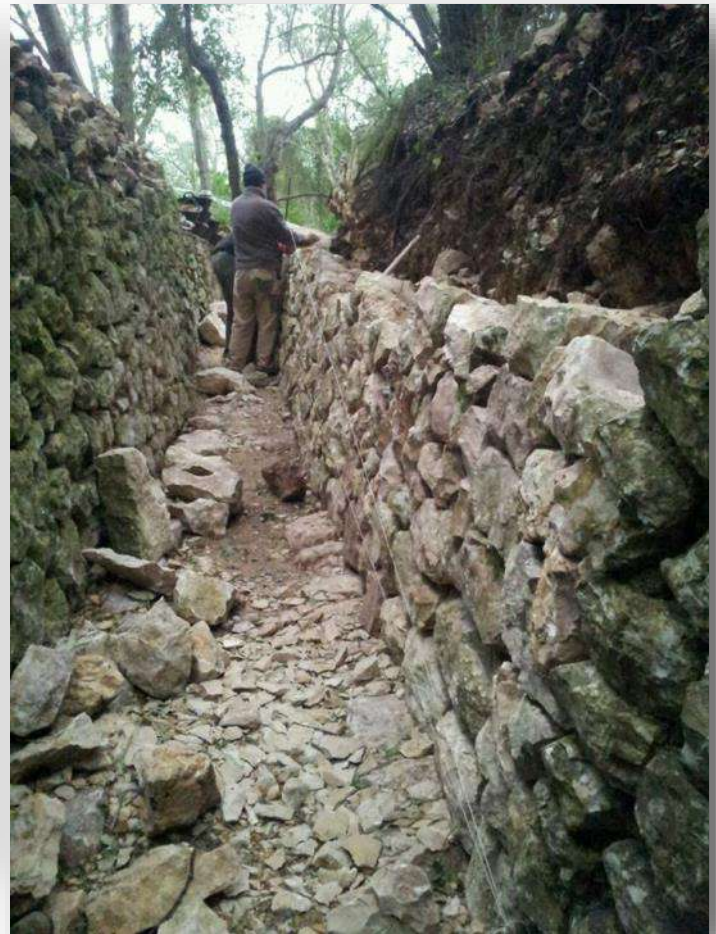
Font: <http://www.20minutos.es/noticia/2351405/0/consell-presenta-topogüia-ruta-pedra-sec/>

STONE, STONEMASONRY AND STONE ART
The 7th Annual Regional Gathering of
International Stone Foundation Members
OPEN HOUSE 9am-5pm Sat. Jan. 24 STUDIO TOUR

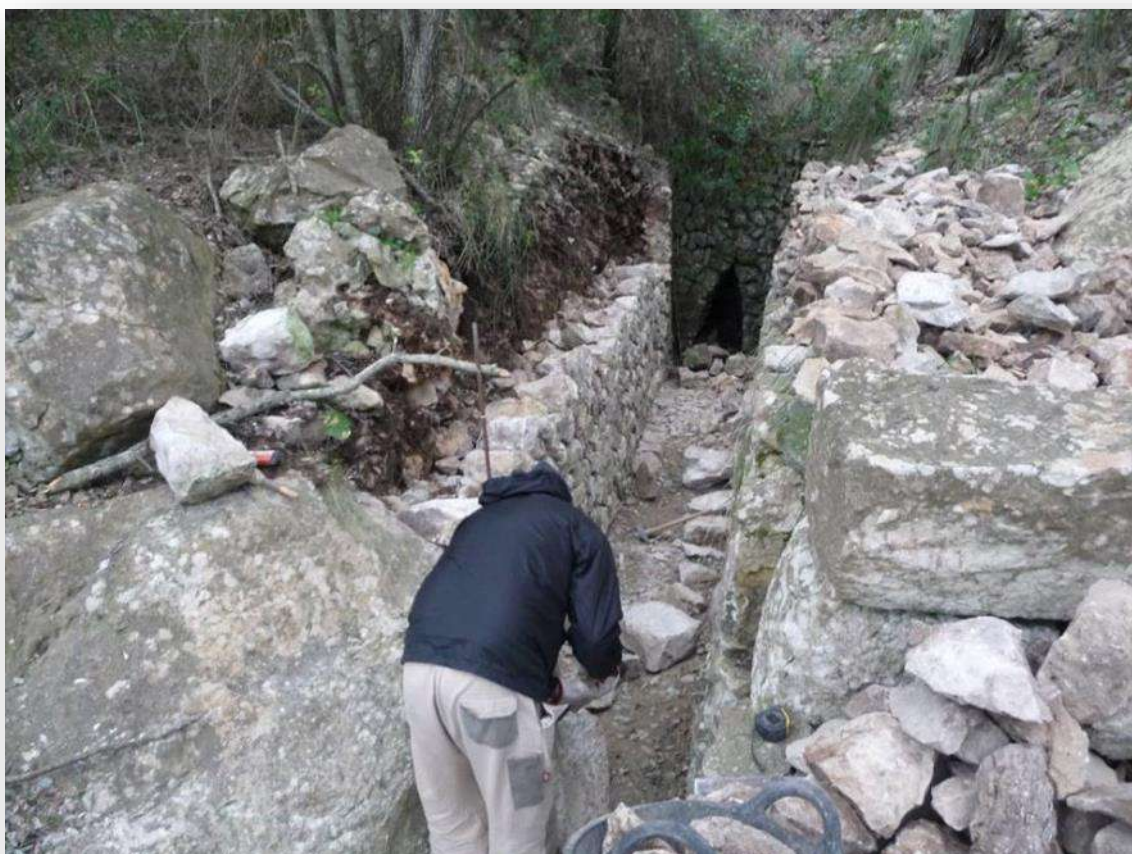
4460 FISH ROCK ROAD
GUALALA, CALIFORNIA
 Mendocino County, off Hwy 1
 Two miles up Fish Rock Road

*(27 gener 2015) Restauració corredor d'accés a
 sa Fonteta (Mallorca)*

L'Associació Més Que Pedra, amb l'ajuntament de Son Servera estem duent a terme la restauració del corredor d'accés a Sa Fonteta des Puig de sa Font, documentada des dels segle XVIII. Un cop més, una iniciativa que ajunta societat civil i institucions públiques en el manteniment del patrimoni.

Font: <https://www.facebook.com/mes.quepedra>

Reunió de la CEPS, 31 gener 2015)

Reunió de membres de la Coordinadora a Mont-roig del Camp.

de les finques.

El document té diferents objectius com l'ordenació de l'espai afectat per la ruta d'acord amb les directrius establertes pel Pla Territorial de Mallorca (PTM) i altres Instruments de Planificació; establir les mesures per protegir i conservar el patrimoni viari que conforma la ruta; o garantir la seguretat dels usuaris.

Així mateix, busca contribuir a divulgar i valorar les qualitats culturals, etnològiques i naturals dels llocs que travessa; afavorir i potenciar el desenvolupament local sostenible dels municipis per on discorre; Assegurar l'accés dels senderistes per un itinerari senyalitzat i aplicar el principi d'accessibilitat universal, en els trams en què és possible i de manera preferent amb les persones amb mobilitat reduïda.

La ruta de la pedra en sec de Mallorca s'amplia fins als 300 quilòmetres (4 febrer 2015)

La ruta de la pedra en sec de Mallorca s'amplia fins al 300 quilòmetres (4 febrer 2015)

El Consell de Mallorca presentava el Pla Especial de la ruta de pedra en sec que amplia el traçat fins als 300 quilòmetres i hectàrees. Està redactat amb el màxim consens dels propietaris

Pla Especial d'Ordenació i Protecció de la Ruta de Pedra en Sec de Mallorca (20 febrer 2015)

S'obre el període d'exposició pública del Pla Especial d'Ordenació i Protecció de la Ruta de Pedra en Sec. Es poden presentar al·legacions fins dia 18 d'abril de 2015.

Podeu consultar el pla especial a la pàgina: <http://bit.ly/1FXwdP2>

Clima i paisatge, origen de la forta personalitat del vi de la DO Priorat: terrasses i costers (26 febrer 2015)

La tortuosa geografia d'aquesta zona fa que es tingui de conrear la vinya en costers de pendents tant pronunciades que obliga, en alguns casos, a construir terrasses. Algunes d'aquestes terrasses són tant estretes que tant sols caben dues files de ceps, el que no permet l'accés mecanitzat. El paisatge que generen aquestes vinyes és un dels trets més característics del Priorat.

Si alguna cosa té el Priorat és excepcionalitat: a ningú se li pot escapar, en un passeig per aquest territori, que es troba davant d'un paisatge singular, d'unes característiques que el converteixen en molt diferent de qualsevol altre

lloc, encara que pugui tenir semblances orogràfiques o agronòmiques amb algun altre.

A la DO Priorat, el clima i el sòl s'han conjugat per definir un paisatge que potser no és prou atractiu per algunes persones, però que pot ser capaç de seduir a moltes altres. La indiferència mai és una característica que el Defineixi. Però com tot paisatge, la mà de l'home està present i li dóna el toc personal: és el símbol evident de l'esforç, de la feina en un terreny difícil, que no pot fer més que transformar-se en un paisatge especial.

Font: [HTTP://WWW.CATADELVINO.COM/BLOG-CATA-VINO/CLIMA-Y-PAISAJE-ORIGEN-DE-LA-FUERTE-PERSONALIDAD-DEL-VINO-DE-LA-DOCA-PRIORAT-TERRAZAS-Y-COSTERS?UTM_CONTENT=BUFFER753DC&UTM_MEDIUM=SOCIAL&UTM_SOURCE=FACEBOOK.COM&UTM_CAMPAIGN=BUFFER](http://www.catadelvino.com/blog-cata-vino/clima-y-paisaje-origen-de-la-fuerte-personalidad-del-vino-de-la-doca-priorat-terrazas-y-costers?utm_content=buffer753dc&utm_medium=social&utm_source=facebook.com&utm_campaign=buffer)

La Wikipedra registra quasi 400 contruccions de pedra seca de l'Anoia (6 de març 2015)

Un total de 388 construccions de pedra seca de la comarca de l'Anoia estan inventariades digitalment a la Wikipedra. Aquest registre digital va néixer fa quatre anys "per contribuir al coneixement i preservació" d'aquest tipus d'elements. Tot el catàleg és gràcies a la col·laboració ciutadana.

Més de la meitat dels municipis anoiencs, 17 de 34, ja en tenen almenys un d'inventariat. Destaquen per sobre de tot les 114 construccions del terme municipal de La Torre de Claramunt. De fet, la zona sud-oest de l'Anoia és on n'hi ha més de detectades, ja que La Llacuna compta amb 57, Carme amb 50 i La Pobla de Claramunt amb 18. També destaquen les 49 de Castellolí, les 30 de Sant Martí de Tous, les 24 del Bruc i les 19 d'Òdena.

Altres municipis amb construccions registrades són Carbera d'Anoia i Rubió (5); Calonge de Segarra, Capellades, Orpí, Els Prats de Rei i Veciana (3); Pujalt i Sant Pere Sallavinera (1).

Font: Info Anoia. Roger Vives

Neix "Barraca entre vinyes" una nova proposta enoturística al Penedès, pionera a tot l'Estat (11 març 2015)

Es posa en marxa una nova iniciativa enoturística, pionera a tot l'Estat. Sota el nom "Barraca entre vinyes", el Penedès oferirà una experiència

que consisteix en allotjar-se en barraques de pedra seca situades enmig de vinyes. Fins al moment, les barraques estan situades a la zona de l'Arboçar, a Avinyonet del Penedès, que anteriorment havien estat emprades per la pagesia com un espai on guardar les eines del camp o passar estones de descans durant les llargues jornades de treball a ple sol.

El projecte ha estat desenvolupat per cinc socis penedesencs que han trobat la inspiració en una proposta duta terme en altres indrets com és la de "Cabanes als arbres". Segons Imma González, una de les promotores, "aquesta és una nova oferta d'allotjament pensada per a turistes que volen viure experiències noves, sentir emocions i descobrir sensacions". El perfil a qui s'adrecen són parelles d'entre 25 i 60 anys que busquin un entorn ple de natura i gaudeixin del món del vi i el cava.

Tot i que a simple vista les barraques puguin semblar llocs incòmodes per passar-hi la nit, els promotors expliquen que cada una disposa d'un es-

pai d'uns 15m2, que permet situar-hi una suite amb dos anys, han tingut com a objectiu millorar la seguretat dels senderistes i recuperar les característiques originals del camí.

il·luminació led i aigua en garrafa.

Per aconseguir-ho, s'han realitzat tasques

Aquest nou paquet enoturístic es pot connectar a www.barracaentrevinyes.cat i inclou l'allotjament i l'esmorzar, a més d'un tast de vins a la taverna del Vinseum com a complement. Segons els creadors de la iniciativa, l'objectiu és complementar l'experiència amb altres activitats enoturístiques com les rutes en bicicleta o visites a cellers, entre altres

forestals per retirar materials acumulats sobre el camí i de reconstrucció de marges, parets i empedrats. S'ha treballat en el tram 2, que comença a la carretera d'Esporles a Banyalbufar, i finalitza a la finca de Ses Mosqueres amb una longitud de 1.530 metres. Les obres de rehabilitació han permès treure a la llum una part important de l'antic traçat, modificat amb la construcció d'un camí de carro.

El Consell recupera l'antic camí d'es Correu entre Esporles i Banyalbufar (13 març 2015)

Segons han informat des del Consell aquest camí era la principal via de comunicació entre Banyalbufar, Esporles i Palma, fins a la construcció de la carretera actual a la meitat del segle XIX.

Així, expliquen que amb tota probabilitat segueix el traçat dels camins de carros de Banyalbufar, documentat al 'Llibre del Repartiment' (1232) i

conserva en gran part les característiques dels antics camins de muntanya, com un empedrat de gran amplària, especialment en el vessant d'Esporles.

S'ha detallat que els treballs de rehabilitació, que han durat

La consellera Salom ha mostrat la seva satisfacció per la recuperació d'aquest camí i ha reiterat l'aposta del Consell per millorar la Ruta de Pedra en Sec, una de les xarxes senderistes més importants d'Europa, que cada any atrau a milers de persones.

Font: <http://ultimahora.es/noticias/part-forana/2015/03/13/146876/consell-recupera-antiguo-camino-correu-entre-esporles-banyalbufar.html>

Nova edició del programa Cultura Viva: Els anjubs, construccions de pedra seca del paisatge agrari de secà (7 abril 2015)

La recerca etnològica a Catalunya, iniciativa de l'Observatori del Patrimoni Etnològic i Immaterial, continua amb el seu objectiu de donar a conèixer els resultats de les recerques sobre etnologia que es duen a terme a Catalunya amb una nova edició a la Torre de l'Espanyol (la Ribera d'Ebre).

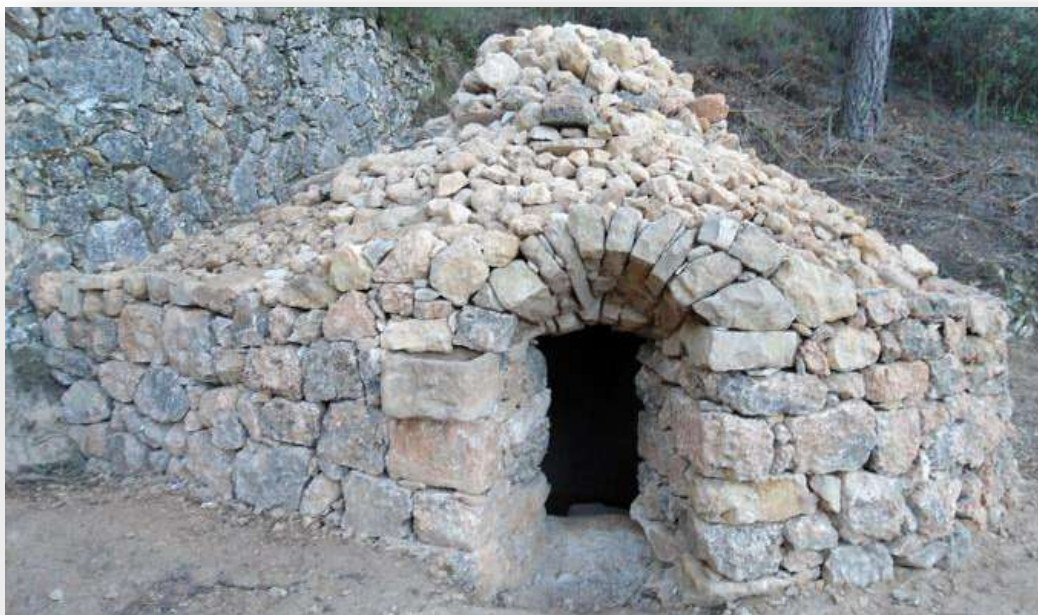
Així doncs, el proper 25 d'abril, a les vuit del vespre, es presentarà a la sala de l'Ajuntament de la Torre de l'Espanyol el projecte "Els anjubs, construccions de pedra seca del paisatge agrari de secà", a càrrec dels investigadors Eva Artal, Teresa Castelló, Joaquim Jornet, Maria Montané i Mercè Veà.

Aquest projecte d'investigació, desenvolupat pel Grup Anjubs de la Torre de l'Espanyol i el Centre d'Estudis de la Ribera

d'Ebre i que va rebre un ajut a projectes de l'Institut Ramon Muntaner l'any 2014, vol contribuir a conèixer millor els anjubs del terme municipal de la Torre de l'Espanyol, amb l'objectiu de posar-los en valor i ajudar a la seva preservació. Els anjubs són unes construccions de pedra seca que es construïen per abastir d'aigua els pagesos que treballaven en partides de secà allunyades dels nuclis urbans.

D'aquesta manera, en èpoques com la collita de l'oliva, aquests anjubs permetien disposar d'aigua de boca als agricultors que es quedaven a aquestes partides durant uns dies, evitant així els trajectes diaris entre el poble i el camp.

Aquesta activitat està organitzada pel Grup Anjubs de la Torre de l'Espanyol, l'Inventari del Patrimoni Etnològic de Catalunya, el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, l'Ajuntament de la Torre de l'Espanyol, el Centre d'Estudis de la Ribera d'Ebre i l'Institut Ramon Muntaner.

Tallers sobre gestió d'espais verds i pedra seca, en el marc del Pla del paisatge transfronterer de la Cerdanya (9 abril 2015)

L'activitat, de tres dies de durada, se celebrarà en quatre torns a Èguet El Parc del Pirineu Català, en el marc del Pla de paisatge transfronterer de la Cerdanya, organitza uns tallers sobre gestió d'espais verds i pedra seca. L'activitat, amb el títol "Ordenar un espai públic. Integrat i respectuós amb el medi ambient i el paisatge", es farà en quatre torns de tres dies entre els mesos d'abril i el de juny de 2015. L'activitat consistirà en un exercici pràctic de restauració de l'aparcament del local social-sala de festes d'Èguet, a l'Alta Cerdanya.

El Pla transfronterer del paisatge de la Cerdanya, impulsat entre altres administracions i entitats per l'Observatori del Paisatge de Catalunya, es va iniciar a la primavera del 2013. La iniciativa vol situar el paisatge com a element de desenvolupament i fer-ho de manera coordinada amb les institucions i entitats d'ambdues bandes de la frontera.

Una de les sis accions previstes perenguany consisteix en activitats formatives i jornades educatives transfrontereres. Després que el mes de març s'organitzessin tallers sobre poda i empelt, a partir del mes d'abril se'n faran uns altres sobre espais verds i pedra seca. L'activitat tindrà una durada de tres dies i s'han organitzat un total de quatre torns: del 8 al 10 d'abril, del 21 al 23 d'abril, del 26 al 28 de maig, i del 3 al 5 de juny. Els tallers estan adreçats bàsicament a tècnics dels ajuntaments de la Cerdanya i les inscripcions s'han de fer a través del Parc del Pirineu Català.

El taller consistirà en la restauració d'un espai utilitzant els recursos locals: en aquest cas la pedra seca i la vegetació autòctona. Abans de realitzar el taller pràctic també es tractaran qüestions teòriques (organització de l'espai, usos, mètodes de gestió, etc.). La formació anirà a càrrec de dos professionals i s'utilitzarà tant el català com el francès. Els participants al taller hauran de dur martell, punxó, galledes, guants, sabates de seguretat i ulleres de protecció.

Font: http://www.catpaisatge.net/cat/notes_prensa2.php?idNot=209

Curs d'iniciació a la construcció de marges (17 abril - 16 maig 2015)

El Consell de Mallorca i el Consorci Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial organitzen un nou curs d'iniciació a la construcció de marges a la finca de Raixa.

20 abril 2015. Curs d'iniciació a la construcció de marges organitzat a la finca de Raixa.

Font: <https://www.facebook.com/Pedra-en-Sec-i-Senderisme>

Reconstrucció d'una barraca de vinya a Begues (21 abril 2015)

Acció de voluntariat al Parc del Garraf. Una trentena de membres del Cercle de Voluntaris dels Parcs Naturals han col·laborat el passat 7 de març en la reconstrucció d'una barraca de vinya a prop d'Els Casals, a Begues -Parc del Garraf.

Els voluntaris han col·laborat amb el Centre d'Estudis Beguetans i amb Land Art Associació Catalunya per recuperar una barraca de vinya de pedra seca, fer una aclarida de vegetació dels voltants i realitzar una acció *land art* amb el material de l'en-

torn. El Land Art sorgeix els anys 60 del segle XX, quan un grup d'artistes europeus i americans decideixen intervenir en l'entorn natural per deixar la seva empremta. Les obres es barregen amb la natura per formar part d'ella.

Un cop finalitzada la tasca de voluntariat, els membres del Cercle de Voluntaris dels Parcs Naturals han pogut gaudir d'una visita al Centre Cívic *El Roure* de Begues, on en Víctor Mata ha explicat com treballa el Land Art Associació Catalunya.

Font: *Institut Àgora*
<http://voluntarisparcs.diba.cat/reconstruccio-duna-barraca-de-vinya-a-begues/>

Trobada Pedra Seca Sense Fronteres Subirats-Conflent (3 maig 2015)

3a Trobada Pedra Seca Sense Fronteres Subirats-Conflent! Un èxit en tots els sentits. Felicitem el Centre d'Estudis de Subirats, el Casal del Conflent i els Amics de Catllà per aquesta iniciativa per divulgar i preservar el patrimoni i fer amistats al mateix temps.

El paratge de Soterranyes Baixes (Vinaròs-Castelló) segueix desprotegit (22 maig 2015)

Ecologistes en Acció denuncia que el paratge natural de Soterranyes Baixes (Vinaròs. Baix Maestrat. Castelló), segueix estant desprotegit tot i haver-se demostrat que és un important enclavament d'enorme biodiversitat (orquídies, arbrat monumental local, fauna i flora, etc.) , amb gran importància etnològica, etnogràfica i arquitectònica rural de pedra en sec i amb els últims redutes de pràctiques agrícoles extensives tradicionals. "

Des de l'any 2008, quan l'Ajuntament de Vinaròs (Castelló) va promoure un projecte de macropolígon industrial (250 hectàrees) a la zona Soterranyes Baixes, emparat sota patètics informes ambi-

entals municipals que proclamaven que "a la zona no hi havia res", moltes coses han canviat.

L'esforç titànic de voluntaris d'Ecologistes en Acció i de l'Associació de propietaris per a la defensa de les Soterranyes va treure a la llum molta de la riquesa ambiental, arquitectònica, cultural, paisatgística, agrícola, hidràulica, etc., i va deixar amb el cul a aire als seus promotors, en aquell moment la coalició municipal PSOE-PVI, que encara avui dia segueixen onejant la bandera de la destrucció del paratge. Mentrestant es van comprar, a alt preu, part dels seus terrenys amb diners públics, es va especular, es va vendre il·legalment part del seu arbrat d'interès local monumental i fins es va contractar a una empresa per al desenvolupament de l'estudi d'impacte ambiental a la zona, que per cert,

va ser d'un baixíssim nivell ambiental i que mai va arribar a presentar-se oficialment en cap projecte específic. Tot això va sumir al magnífic Ajuntament de Vinaròs en un forat econòmic de milions d'euros, del qual encara s'està recuperant.

Un nou govern municipal va arribar, el PP, i les seves promeses es van quedar en foc d'ençenalls, ja que l'únic que van aconseguir demostrar era la inviabilitat del projecte. El projecte, de 250 hectàrees d'afecció va quedar reduït a 25 hectàrees, uff, només un 10% era possible. Els informes ambientals i arquitectònics elaborats per Ecologistes en Acció achuchaban a l'Ajuntament i els informes de la Conselleria de Medi Ambient que va obligar a estudiar la riquesa botànica i de la Conselleria de Cultura i Patrimoni sobre la catalogació de les casetes de pedra en sec, no deixaven marge de maniobra. Davant d'aquesta situació, en comptes d'anul·lar el projecte d'urbanització i iniciar els tràmits per conservar el paratge, dotar-lo d'un projecte de desenvolupament sostenible i didàctic, donar-li pressupost i iniciar una tempesta d'idees ciutadanes per a la seva millora i conservació (foment de la agricultura ecològica; creació d'escoles taller; educació ambiental; estudi i catalogació del seu patrimoni; ecoturisme; birdwatching, estudis científics, etc.), ja que no se'ls ocorre altra cosa que vendre les finques municipals ¿amb quin propòsit? Més del mateix ...

En resum, Soterranyes Baixes segueix sense protegir-se i la seva situació d'abandonament i robatoris és preocupant; segueix sense incloure el seu patrimoni arquitectònic (casetes de pedra en

sec, aljubs, marges de pedra, etc.) en el Catàleg de Béns d'Interès Local; no hi ha mesures preventives per protegir la seva riquesa en fauna i flora, casetes de pedra en sec, etc ...

Font: <http://www.ecologistasenaccion.org/article30147.html?lang=ca>

Restauració d'una barraca a Olesa de Bonesvalls (23 maig 2015)

Feina feta! La barraca del cal xacó restaurada el 2012 pel Grup de Recerca Olesa Rural, ja torna a estar dempeus després de l'esllavissada per les fortes pluges!! En 3 hores i 9 persones voluntàries, dit i fet! Amb esmorzar i tot! El Mingo i el Santi, pare i fill, són uns bons mestres!!!

7è CONCURS DE FOTOGRAFIA DE LA PEDRA SECA

TORREBESSES 2015

PREMIS
Primer premi
 250€ + 75€ en material fotogràfic de qualsevol centre FOTOLLUM
Premi de temàtica local (fotografies amb construccions situades al terme municipal de Torrebesses)
 200€ + 50€ en material fotogràfic de qualsevol centre FOTOLLUM
Segon premi
 100€ + 25€ en material fotogràfic de qualsevol centre FOTOLLUM
Tercer premi
 75€

AJUNTAMENT DE TORREBESSES
 C/ Portal, 3.
 25176 Torrebesses (Lleida)
 tel. 973 12 60 59
 ajuntament@torrebesses.cat
www.torrebesses.cat
 /agendatorrebesses
 /centrepedraseca.torrebesses
www.cipedraseca.blogspot.com

Les fotografies es poden presentar a l'Ajuntament de Torrebesses i a qualsevol de les botigues Fotollum, fins el dia 8 d'abril de 2015. Més informació a les webs i xarxes socials.
 El nom dels guanyadors es farà públic el dia 11 d'abril, en l'inauguració de l'exposició amb les millors fotografies del concurs a les 18:00 hores al Centre d'Interpretació de la Pedra Seca de Torrebesses. L'exposició romandrà oberta fins el dia 26 d'abril.

Vigilant el paisatge. Josep M. Puiguer Rufas. 1r Premi 2014

Ajuntament de Torrebesses, Institut d'Estudis i Recerca de la Pedra Seca, Institut d'Estudis i Recerca de la Pedra Seca, Diputació de Lleida, la Caixa, and other logos are at the bottom.

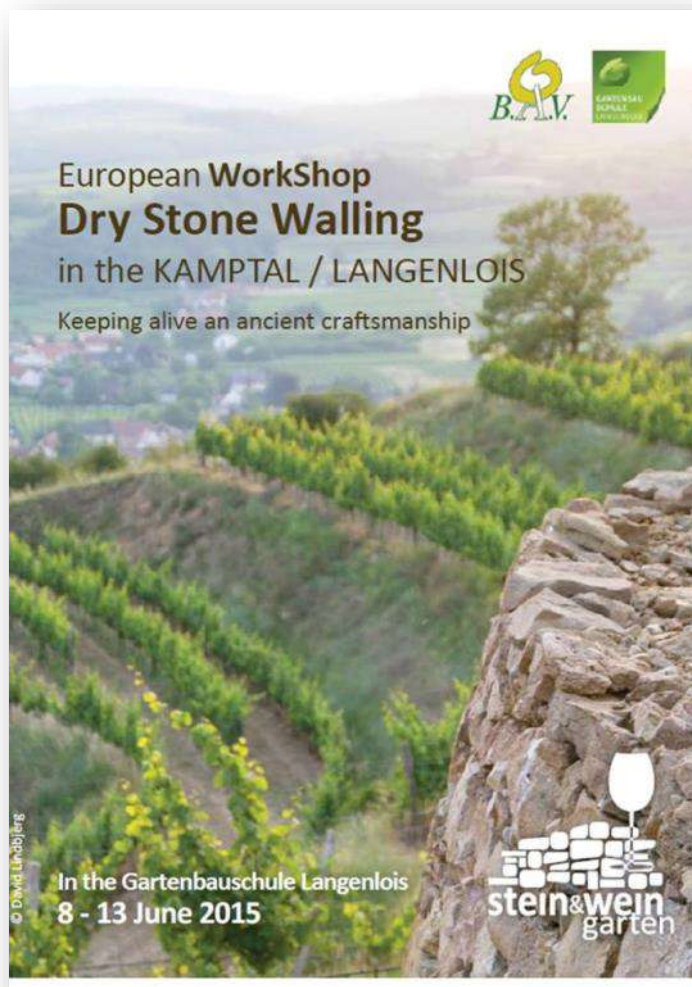
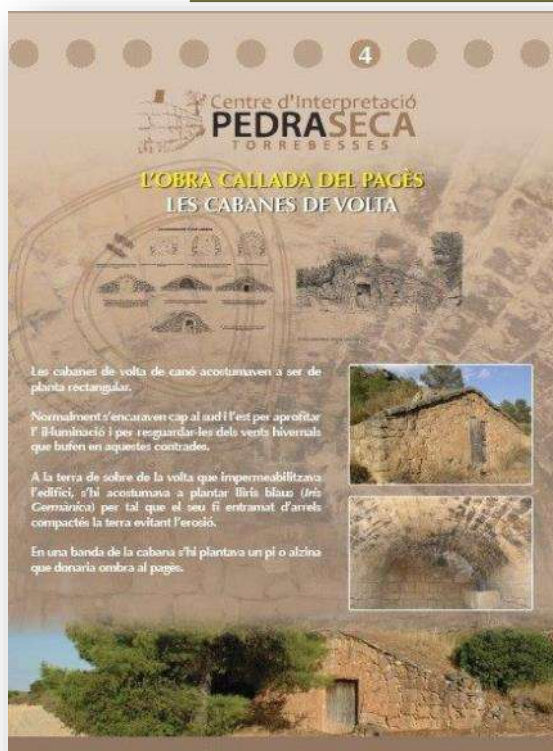
7è Concurs de Fotografia de la pedra seca. (Torrebesses, 8 abril 2015)

Tema la pedra com a element de l'arquitectura popular. Bases a: www.torrebesses.cat. Ajuntament de Torrebesses . C/Portal 3 , 25176 Torrebesses (Lleida).

Tercera sessió del Curs d'iniciació a la construcció de Marges, Mallorca, 11 maig 2015)

Font: <https://www.facebook.com/Pedra-en-Sec-i-Senderisme>

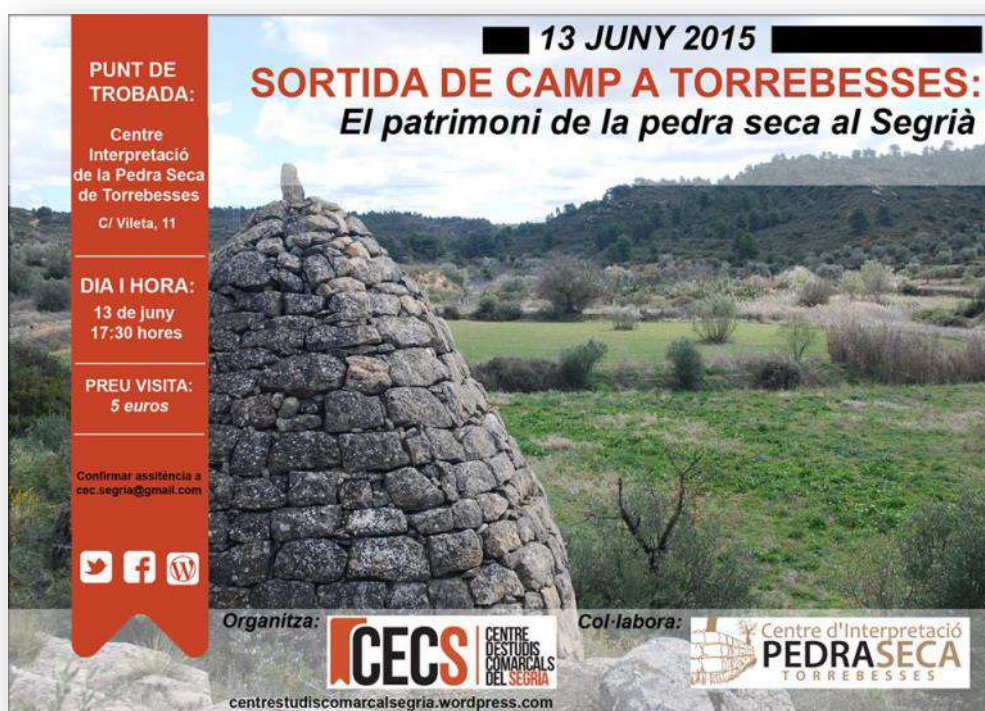

Inauguració de l'exposició permanent "La Pedra Seca com a tècnica constructiva (2 juny 2015)

S'inaugura l'exposició permanent "La Pedra Seca com a tècnica constructiva", un conjunt de panells i material divers per apropar-nos fàcilment als diferents tipus de construccions, entendre com es treballava i quins usos se'n feien.

European Workshop. Dry Stone Walling in the Kamptal /Langenlois (8-3 juny 2015)

Camp de treball d'universitaris holandesos a la Vall Fosca, 2 juny 2015)

Uns 60 alumnes visiten per segon any consecutiu la Vall Fosca participant en un camp de treball pioner. El grup d'estudiants holandesos de la Universitat de Breda que es troben efectuant un camp de treball a la Vall Fosca, han iniciat el seu voluntariat pujant algunes parets, sota les indicacions dels experts en construcció de pedra seca, i davant dels espectaculars paisatges de la Vall Fosca i el Montsent de Pallars. L'alcalde de La Torre de Capdella, Josep Maria Dalmau, i el president del Consell Comarcal del Pallars Jussà, Joan Ubach, han visitat els treballs.

El camp de treball forma part de l'ajuda voluntària en la qual cada any un grup d'estudiants holandesos, de la Universitat de Ciències Aplicades de Breda, aprofiten la realització del viatge d'estudis, finançat amb fons propis, per ajudar a la cons-

trucció i manteniment d'elements arquitectònics.

Els joves arriben al Pallars per segon any consecutiu després de l'èxit del camp de treball del 2014, que van conèixer després que l'Associació Marques de Pastor rebés el 2013 el Premi de Turisme Responsable per la ruta d'El Cinquè Llac. En aquesta edició, el voluntariat coincideix amb una setmana molt important, el 2 de juny, que és el Dia Internacional del Turisme Responsable i el 5 de juny, el Dia Mundial del Medi Ambient.

En la primera edició del 2014 es van recuperar fragments de parets de pedra seca en un tram de 500 metres del camí que uneix Antist amb Castell-estaó, a la Vall Fosca. Aquest any continuaran treballant en aquest camí, per acabar de completar el murs que quedaven pendents.

Font: <http://www.naciodigital.cat/pallarsdigital/noticia/4099/arrenca/camp/treball/dels/universitaris/holandesos/vall/fosca>

Pedra en Sec+ BioConstrucció

curs de
construcció
sostenible per
a joves
(de 16 a 30 anys)

beca de
250€ per
participant

a SENCELLES
del 16 d'abril
al 5 de juny
(210 hores)

Promou:

Ajuntament
de Sencelles

Realitza:

Associació
Més que Pedra

finança:

Projecte finançat per el FJE LEADER

informació: biblioteca@ajsencelles.net / tel: 971 87 28 53

Curs de Construccions en pedra seca, Vall de Bianya (13 i 20 juny 2015)

3 hores de teoria bàsica i 12 hores amb pràctiques de construcció amb pedra seca, amb l'objectiu de recuperar un ofici que es perd i també un patrimoni essencial en la configuració del paisatge rural. Organitza: Ajuntament de La Vall de Bianya, a càrre de l'Associació Pedra Tosca. Lloc: Via Romana de La Vall de Bianya Professorat teoria: Carles Blasco – Arquitecte. Pràctiques: Montserrat Moya Teresa Amat i Carles Blasco. Info: pedratosca11@gmail.com. Ajuntament de Bianya 972290933.

Pedra en sec + Bioconstrucció, Sencelles (16 abril-5 juny 2015)

8 joves obtenen el certificat del curs de Construcció Sostenible realitzat per Més que Pedra

Tir Conaill Stone Festival 19-21 abril 2015)

June 19th-21nd, 2015
 Glencomcille, Co. Donegal.
 Dry Stone Walling Workshop
 Stone Sculpting and Letter Carving Workshops...

PEDRA EN SEC

a la Trapa

taller de restauració de marges i parets

20 i 21 de juny "Mantenim el Patrimoni amb les Teves Mans"

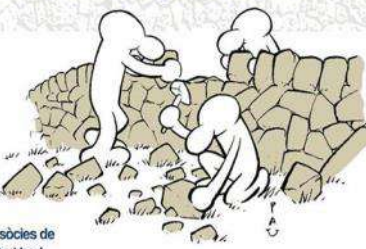
Andratx

Cap de setmana (14 hores)
 55€
 45€ pels residents a Andratx, sòcies de Mes que Pedra i del GOB, aturats/des i estudiants

1 Dia (7 hores)
 27€
 22€ pels residents a Andratx, sòcies de Mes que Pedra i del GOB, aturats/des i estudiants

El preu inclou
 Berenar, visita a les marjades i Forn de Calç, i trasllat des de Palma

Inscripcions
 652 200 459
mesquepedra@gmail.com

Organitza
 Més que Pedra

Col·labora
 Gob i Ajuntament d'Andratx

Més informació
mesquepedra.org
gobmallorca.com
facebook.com/mes.quepedra

Manteniment camí de Biniraix, 26 juny 2015)

Feines de manteniment del camí del Barranc de Biniraix. Etapa 5 de la Ruta de Pedra en Sec.

Font: <https://www.facebook.com/Pedra-en-Sec-i-Senderisme-233534580169395>

Sèche/ International scientific society for
Drystone interdisciplinary study.

*Quatre mots nostres passats al francès; Bar-
raca, Joan-Lluís Lluís (12 juliol 2015)*

Si la llengua espanyola ha estat prou
permeable per integrar algunes desenes de
paraules nostres, en canvi poquíssims mots
francesos vénen directament del català. En
veurem quatre. Avui: *barraque*.

Barraca té el seu equivalent, efectivament,
en un gran nombre de llengües, amb canvis

de sentit més o menys accentuats

*La pierre naturelle dans le Massif central, France
23 juny 2015)*

Le 23 juin 2015, dans les carrières des Ets
Mallet à Volvic (63) était organisée une journée
« Pierre naturelle dans le Massif central » : pour
quels marchés ? Comment rejoindre la dynamique ?
Cette rencontre était destinée aux professionnels de
la filière et aux prescripteurs (collectivités, archi-
tectes, urbanistes, paysagistes). Cette journée a
permis aux participants de découvrir les actions de
Vivier Pierre Massif central et d'échanger avec les
professionnels.

Pour télécharger le livret participant:

[http://vivierpierremassifcentral.com/2015/05/06/
journee-vivier-pierre-massif-central-volvic-63/](http://vivierpierremassifcentral.com/2015/05/06/journee-vivier-pierre-massif-central-volvic-63/)

La CEPS ingressa a la SIPS (juny 2015)

La Coordinadora d'Entitats de Pedra Seca
passa a formar part de la Societat Internacional de
Pedra Seca, SIPS: Société Scientifique Internatio-
nale pour l'étude pluridisciplinaire de la Pierre

Primer diré l'etimologia fantasiosa, tot i que
molt llaminera. És la teoria del lingüista finlandès
Pentti Aalto, que veia en *barraca* el descendent llu-
nyà del sumeri *bárag*, que, passat a l'assiri *parakku*,
significaria alhora *temple d'un déu* i *residència reial*.
Del temple o del palau fins a la barraca, es tractava,
és clar, d'una franca decadència. De l'assiri hauria
arribat al català entrant a les illes Balears per l'inter-
mediari dels fenicis. Joan Coromines, però, va es-
combrar aquesta hipòtesi, explicant que Pentti Aalto
segurament es va deixar "enlluernar per la semblan-
ça de la barraca de bestiar menorquina amb certes
torres piramidals acàdiques i babèliques". El diccio-
nari del *Trésor de la langue française* es mostra en
acord amb Coromines, dient que no s'ha trobat cap
"menció catalana antiga de *barraca* a les Balears".

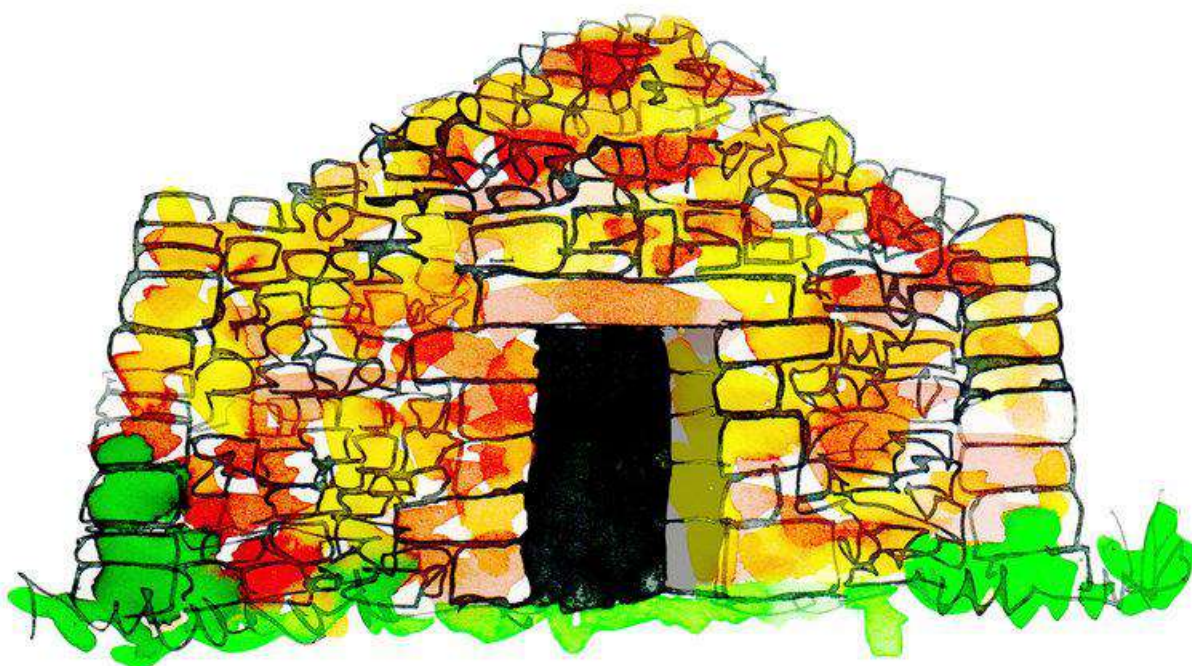
Aquest diccionari francès es declara pru-
dent, però, sobre el pas al francès d'aquesta parau-
la. Si bé no posa en dubte el seu origen català, diu
que potser no hauria vingut al francès directament
des del català sinó per l'intermediari del provençal.

Joan Coromines, a l'inici de l'article que dedica a aquesta paraula al *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana* té clar, però, que aquest mot “des del català s'ha estès a totes les llengües europees”. *Barraca* té el seu equivalent, efectivament, en un gran nombre de llengües, amb canvis de sentit més o menys accentuats, com en anglès, en què es refereix a una caserna militar. *Barraca*, doncs, és la paraula viatgera que la llengua catalana ha donat al món. Existeix, entre d'altres, sota aquestes formes: *barak* (afrikaans, polonès, neerlandès i danès), *barrack* (anglès, maltès i islandès), *baraka* (croat, letó i turc), *barraca* (portuguès i espanyol), *barracca* (italià), *barakas* (lituà), *baraks* (cebuà), *barack* (suec) *baraka* (romanès), *Baracke* (alemany), *barakki* (estonià), *barics* (gal·lès), *barakk* (hongarès), *barakë* (albanès), *brakke* (noruec) o *beairic* (irlandès). En francès, també té un sentit figurat, inexistent en català: dir

I pel que fa a l'origen de la nostra *barraca*, Joan Coromines dedica quatre pàgines atapeïdes a parlar-ne. Si bé sovint els seus articles són amens i aptes per a tots públics, aquest és d'ús gairebé exclusiu per a especialistes del ram de la lingüística. Intentant fer-ne un resum barroer, sembla que podria venir tant del mossàrab *parriko* –corral de bestiar– com de l'àrab antic *riwâq* –porxada– i va entrar al català –d'això en Coromines diu estar-ne segur– per les terres valencianes.

Font: <http://www.elpuntavui.cat/opinio/article/8-articles/875390-quatre-mots-nostres-passats-al-frances-3-barraca.html>

talà: dir d'algú que és una *baraque* significa que és molt forçut. L'adjectiu *baraqué* té la mateixa significació, com si en català

*7è. Concurs de
Rehabilitació de
barraques de vi-
nya i altres cons-
truccions en pedra
seca de la comar-
ca del Bages
(Termini 17 juliol
2015)*

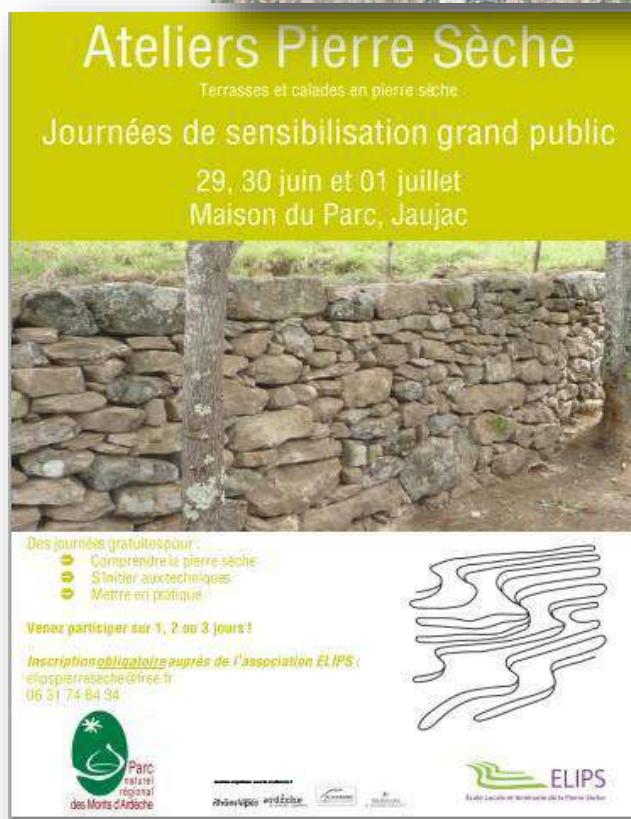
Majorque, la route de la pierre sèche (6 août 2015)

Un kilomètre à pied... Bien loin du tourisme de masse, Majorque offre au randonneur des paysages méconnus parsemés d'oliviers, de chênes liège et de cultures en terrasse. Pour les découvrir, il faut emprunter les chemins reliant les anciens relais de poste ou les sentes cavalières, comme celle commandée au XIXe siècle par l'archiduc Louis Salvador de Habsbourg, militant écologiste avant l'heure et savant cosmopolite qui créa un petit paradis entre Deia et Valdemossa. Il y cultiva les raisins Malvoisier comme ses voisins du village de Banyalbufar. De là, le chemin mène au Cap Gros d'où part un tramway historique en direction de Sóller, la cité des oranges. Il faut ensuite arpenter les gorges de Biniaraix et grimper à 800 mètres au sommet de la Serra Tramuntana avant de redescendre par un étonnant défilé qui conduit à la mer. Plus loin, le

monastère Notre-Dame de Lluc, centre spirituel de l'île depuis le XIIIe siècle s'enorgueillit d'une Vierge noire pour laquelle un chœur entonne chaque jour le Salve regina.

Font: <http://www.arte.tv/guide/fr/048539-002/un-kilometre-a-pied>

*Rutes de l'Arboç,
barraques
de pedra seca i
altres elements
rurals que hi ha
al terme muni-
cipal (21 août
2015)*

El Centre d'Estudis Cadaquesencs (CEESCA)

convida als seus socis, sòcies i simpatitzants a un itinerari urbà per conèixer l'arquitectura popular amb pedra en sec

divendres 21 d'agost a les 19h.

durada 1h 30min.

dificultat, fàcil amb desnivells

es recomana portar calçat cordat

trobada davant l'oficina de turisme (c/des cotxe)

Itinerari gratuït

Organitza

amb la col·laboració

Ajuntament de Cadaqués

La Via del Capsacota declarada BCIN (Bé d'Interès Nacional (25 agost 2015))

El passat 25 d'agost va ser Declarat bé cultural, d'Interès Nacional (BCIN), en la categoria de Zona Arqueològica, el tram de la Via del Capsacosta entre Sant Pau Vell (Sant Pau de Segúries, Ripollès) i El Pas

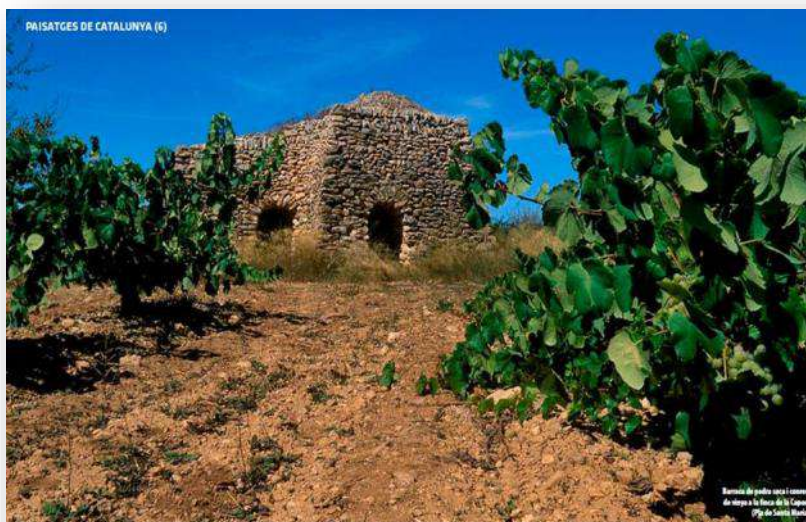
dels Traginers (la Vall de Bianya, la Garrotxa) a Girona, amb una longitud de 7 km i 400 metres, més un km i 250 metres de trams auxiliars.

És el tram més significatiu i adequat de tot el

Itinerari: Cadaqués i sa pedra seca (21 agost 2015)

Paisatges de pedra seca, El Temps, 25 agost 2015)

La revista EL TEMPS publica un reportatge sobre les construccions de pedra seca elaborat per l'Observatori del Paisatge. Explica que és la pedra seca, origen i utilitat de les barraques, tipus de construccions, web Wikipedra, les 5 barraques BCIN de Mont-roig del Camp i les Tines de vi del Bages, entre altres continguts.

Paisatges de pedra seca

Les construccions de pedra seca tenen un gran valor històric i són un autèntic referent identitari als territoris on predominen. Diverses iniciatives, com el portal Wikipedra i el dossier *Paisatges de la pedra seca*, estan contribuint a la revalorització d'aquest patrimoni cultural, arquitectònic i paisatgístic de Catalunya.

Reportatge d'El Temps

i el Montsià, entre d'altres. Al llarg dels segles han configurat uns paisatges agrícoles i ramaders de gran valor dominats sobretot per l'olivera, la vinya, els ametllers i els cereals, plenament adaptats als sòls i al clima.

La Wikipedra
L'any 2011 va néixer el portal Wikipedra amb l'objectiu de recollir informació permanentment actualitzada, del màxim nombre possible de les construccions de pedra seca a Catalunya per tal de contribuir al seu coneixement i preservació. Wikipedra és un espai web 2.0 que possibilita a qualsevol persona que ho desitgi introduir-hi les barraques i les cabanes de pedra seca que coneix perquè formin part d'un inventari col·lectiu. Un cop validades, es publiquen al web. Així, els usuaris poden accedir, a partir de mapes, fotografies i fitxes, al patrimoni

reconegut d'un antic camí que comunica les terres de la plana de l'Empordà i les de la Garrotxa, el Ripollès i el Vallespir. L'amplada de la calçada oscil·la entre els tres metres en els indrets més estrets i els cinc metres en els més amples. Conserva restes

del ferm amb una certa continuïtat. Està construït amb blocs de pedra col·locats en sec, de dimensions bastant regulars, delimitat per dues fileres de carreus exteriors quadrats o rectangulars, ben tallats, de 30 a 40 cm d'amplada mitjana. En alguns punts es poden apreciar encara les marques de roderes.

En els sectors de més pendent, el traçat s'adapta, serpentejant, amb corbes tancades, trajectes curts rectilinis i pendents del 10-20%, amb pilons com elements de protecció de les rodes en els trams més perillosos. S'afegeixen obres de fàbrica de gran interès, algunes d'envergadura notable, amb plataformes i murs de contenció de fins a quatre metres d'alçada, obres de desguàs i drenatge dels torrents i de les aigües pluvials, incloent embornals subterrànies, etc. Tot això dona idea de l'antiga calçada, feta amb la pedra de la zona que travessa, on es poden seguir algunes pedreres. Vinculats a la via hi ha una sèrie d'elements auxiliars, inclosos en la declaració, com són els ponts, les fonts, les reserves d'aigua, i aquelles edificacions, majoritàriament hostals, relacionades amb el tràfic d'aquest camí al llarg del temps.

La Via del Capsacosta és esmentada com camí romà des del segle XVII, però fins ara l'arqueologia no ha trobat cap prova conculcent d'aquesta atribució que, de ser certa, s'hauria relacionar amb un ramal secundari de la

Via Augusta que unia Cadis amb Roma. Malgrat que no es pot provar de forma fefaent l'origen romà de l'obra d'enginyeria viària (com camí pot seguir un traçat creat des de la prehistòria), tampoc es pot descartar aquesta atribució perquè la construcció és compatible amb els models romans.

Hi ha documents del segle X on es parla del camí que va d'Empúries a Besalú, i en els segles medievals posteriors està bastant documentat el Camí Ral que unia l'Empordà amb la vall de Camprodon. En època moderna es va convertir en camí de postes i va ser una artèria important fins al 1927. Representa també un paper transcendent en les diverses incursions militars, especialment franceses, dels segles XVII fins principis del XIX. Aquesta via és un jaciment arqueològic que, pel seu ús fins al segle XX, ha estat sotmès a un manteniment i, en conseqüència, a una transformació constant per adequar-lo a les necessitats dels moments.

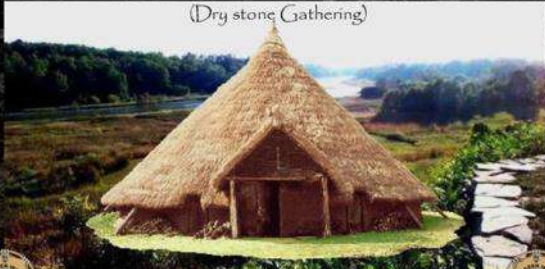
Font: <http://www.lavanguardia.com/local/girona/20150902/54436191558/via-capsacosta-bien-cultural-interes-nacional.html>

BAATE MISIN MAANJIDWEN

(Dry stone Gathering)

Saugeen Stone Festival

August 15, 16 & 17, 2015

#6418 Kings Highway #21, Chippewa Hill,
Saugeen First Nation NOH 2L0

Witness the creation of an Iron Age Dry Stone Roundhouse built by the Saugeen Amphitheatre Drystone Crew and their International Walling guests. It will be a celebration of stone, arts, crafts, the environment and community!

Festival activities will include:

- First Nation vendors & crafts
- Live music
- Local artisans
- The 2nd Canadian National Drystone Walling Competition
- 2 Day Dry Stone Walling Course, Aug 16-17, taught by certified DSWA GB Instructors.
- Presentations & workshops
- Children's activities
- Food vendors

\$300 for the course which includes lunch and a shirt! (\$250 for Landscape Ontario & First Nation Members)

 ASSOCIAZIONE CANOVA
  EAST & WEST ARCHITECTS
  YESTERMORROW

DESIGN/BUILD SCHOOL

European WorkShop Village Restoration Project in the Piedmont/Ossola Valley Italy

Keeping ancient traditional craftsmanship alive

12-27 August, 2015

Irish-Canadian International Dry Stone Festival Amherst Island September 25 - 27

ENJOY FREE - children's dry stone workshops, displays, guided tours, Harvest Fest, and storytelling

WATCH FREE - stone carving demonstrations, new Irish wall building and a world's first dry stone structure attempt to replicate the genius of the ancient Celts

COME TO MEET - Dr. Ray Bassett, the Irish Ambassador to Canada; author Jane Urquhart (The Stone Carvers); world-renowned Irish wallers, the Queen's waller for Balmoral Estates plus 25 other renowned wallers and stone carvers

FREE MUSIC - includes Blackie O'Connell and Cyril O'Donoghue from Ireland, and the award-winning O'Shraves, Mark McGreevy, Irish dancers and more!

REGISTER FOR - 2-day Irish Dry Stone Workshop - for all levels of experience directed by Patrick McAfee. Cost is \$350 and includes two full days of instruction, lectures, and all meals.

For more info: drystonecanada@yahoo.ca or www.drystonecanada.com
For Island information: andrea@meriton.ca

Ceglie Messapica Puglia, Italy

A trullo is a dwelling or storage structure built of dry, roughly-worked limestone gathered from surrounding fields. This building typology is found across the Mediterranean with a dense population existing in the Valle d'Itria area of Puglia.

Join us for a 10 day, hands-on, stone building and architecture workshop in the countryside of Puglia. Our workshop project will be to restore a trullo roof under the guidance of stone mason and sculptor Thea Alvin and a local trullaro, a master trullo builder. Master craftsman Norman Haddow will teach dry-stone wall building and repair.

Cost €1750*

Dorm-style lodging, local food, and excursions to nearby whitewashed medieval towns, rupestrian caves, and nearby UNESCO sites included.

Contact:

Amanda Roelle, Coordinator
amanda@archistrati.com

Thea Alvin, Instructor
www.myeearthwork.com

More information at
<http://www.myeearthwork.com/trullo-workshop/>

* The workshop is limited to 10 students. Deposit of €500 required by July 1, 2015 to secure your place.

TRULLO RESTORATION WORKSHOP 2015

TRULLO RESTORATION
WORKSHOP
SEPTEMBER 2-11, 2015

THE PROJECTS

The trullo roof to be restored. The original stone shingles called *chianche* will be removed and replaced.

In addition to the roof restoration, there will be a stone stair constructed on the back side of the trullo to access the roof.

Thea Alvin instructing students on new and restored *chianche* placement on the 2014 workshop project.

A typical dry-stone wall constructed of wild field stones in the Valle d'Itria area.

Norman Haddow leading students in a dry-stone construction project in 2014.

Unique, locally made *trullaro* hammers, used to work the local limestone and shape *chianche*.

adquirir coneixements específics sobre aquesta tècnica.

Inscripcions

Fundació el Solà, C/ Solà 23, La Fatarella 977 41 39 02 - elso-la@fundacioelsola.org

Més informació a les webs:
<http://www.fundacioelsola.org/>
<http://www.alfatara.com/>

Certificacions

S'emetrà un certificat de realització de cada bloc temàtic per part de la

Curs de construccions amb pedra seca (La Fatarella—Fundació El Solà, octubre-novembre 2015)

El curs s'estructura en dos blocs temàtics que poden cursar-se de forma independent:
BLOC.I- Iniciació a la construcció amb pedra seca
BLOC.II- Tècniques d'aixecament i representació del patrimoni amb pedra seca.

Objectius BLOC.I- Conèixer els fonaments i la història de la pedra seca com a tècnica de construcció tradicional patrimonial. Conèixer i aplicar els principis bàsics de la construcció amb pedra seca.
BLOC.II- Conèixer les tècniques actuals per al topografiat i la representació d'elements patrimonials construïts amb pedra seca.

Públic a qui va dirigit. El curs s'adreça a persones interessades en la construcció amb pedra seca. D'especial interès per estudiants i professionals provinents de disciplines com arquitectura, enginyeria de l'edificació, arqueologia, història, geologia o antropologia, així com també a aquells que vulguin

Fundació Universitat Rovira i Virgili (FURV). Els alumnes de la URV també podran convalidar cada bloc com a Seminari Interdisciplinar (1ECTS).

Docents Josep Lluís i Ginovart, Agustí Costa, Sergio Coll. URV .Empresa GBG. La Fatarella

PEDRA EN SEC
DRY STONE WORKSHOP

CURS DE RESTAURACIÓ DE MARGES / A course in a dry wall restoration

Vall de Coanegra (Santa Maria del Camí)

17/18 i 24/25
d'octubre
7/8 i 14
de novembre

Inscripcions
652 288 459
mesquepedra@gmail.com
facebook.com/mes.quepedra

organitza
Més que Pedra
col·labora
Ajuntament
de Santa Maria
Bar Can Beia
Materials per a la
Construcció des Raiguer, S.L.
mesquepedra.org

Curs sencer (50 hores)
145€
125€: Residents a Santa Maria, socis de Més que Pedra, aturats/es i estudiants i pensionistes

Un cap de Setmana (14 hores)
50€
40€: Residents a Santa Maria, socis de Més que Pedra, aturats/es i estudiants i pensionistes.

(Dia 14N)
Mini taller+visita guiada
20 euros

Curs de construccions amb pedra seca (La Fatarella—Fundació El Solà, octubre-novembre 2015)

El passat dissabte dia 17 d'Octubre de 2015 va tindre lloc el curs de “Construcció amb Pedra Se- ca” al paratge dels Segurets. El curs va anar a càrrec de la Fundació el Solà i el Grup d'Investigació Architectural Heritage de la Universitat Rovira i Virgili i forma part .

La jornada es la primera part, d'un grup de quatre jornades, on s'aprofundeix en els coneixements dels fonaments i la historia de la pedra seca com a tècnica constructiva tradicional patrimonial. Paral·lelament es desenvolupa

un altre seminari sobre tècniques de representació fotogramètriques aplicat a aquests tipus de construcció a l'Escola d'Arquitectura de Reus de la Universitat Rovira i Virgili.

El curs és d'especial interès per a estudiants i professionals provinents de diferents disciplines, com la construcció, arqueologia, història o antropologia.

També es va continuar en la reconstrucció dels portells dels Segurets, on els participants van aprendre les tècniques constructives tradicionals i els processos constructius de la pedra seca.

Les properes jornades tindran lloc els dies 31 d'octubre i 14 i 28 de Novembre.

2on. Taller de Pedra en Sec, Ginestar (25, 26 i 27 setembre 2015)

Exposició en el punt immòbil del món que gira. Jordi fulla, 17 setembre—7 novembre 2015)

Inauguració: 17 de setembre a les 19h.

Dates: Del 18 de setembre al 7 de novembre
Centre d'Art Can Castells. Carrer Lluís Castells,
16,08830 Sant Boi de Llobregat.
Tel. 93 661 4646

Atelier pierre sèche Nozières (19-23 octubre 2015)

Apprentissage: Tri des pierres, pose des fondations, montage, couverture / Approche des connaissances théoriques sur la technique à pierre sèche
Inscriptions ouvertes

Curs de pedra seca (23, 24 i 25 octubre 2015)

Objectius Generals del Curs

Conèixer les normes bàsiques de la construcció en pedra seca. Identificar i reconèixer el

tipus de la pedra seca a Catalunya i arreu del món. Conèixer la tècnica magera i altres tècniques constructives. Aprendre els conceptes bàsics de l'arrencada en tota construcció de pedra seca. Tècniques de reconstrucció i consolidació de murs de pedra seca. Estudi dels diferents tipus d'elements constructius amb la pedra en sec; feixes, murs de partió, cabanes, paviments o vials. Anàlisi de la geologia del terreny i el tipus de pedra apta per al treball en pedra seca.

Pràctica: Reconstrucció d'un marge (sanejament de murs per reparar, planteig dels gruixos, criteris a

tipus de pedra del nostre entorn. Conèixer la morfologia i la orientació dels minerals que componen les pedres. D'aquesta manera podrem col·locar la pedra i construir qualsevol element amb pedra seca de la manera més favorable possible. Estudiar les diverses activitats que es promouen en el nostre territori a través de les diverses entitats.

Programa Curs teòric i pràctic de la construcció en pedra seca.

Teoria: Principis mecànics i arquitectònics. His-

seguir per pujar paret) i consolidació d'una Cabana de pedra seca. Estudi i anàlisi de diferents elements de pedra seca (margeres, partions, cabanes, pous de calç). Aplicar metodologies correctes de treball. Iniciar un mur de pedra seca. Llei de la trava. Coronaments i elements singulars. Familiaritzar-se amb les eines i els mecanismes per a una bona feina. Iniciarem el projecte de recuperació del patrimoni cultural i natural "la Ruta de la Pedra Seca" al municipi de Les Planes d'Hostoles.

Ruta de la Pedra Seca.. Iniciativa cultural entorn la pedra seca, a través d'un itinerari saludable pel patrimoni rural del municipi de Les Planes d'Hostoles a la Garrotxa.

Visita al Parc de Pedra Tosca. El Parc de Pedra està inclòs dins l'àmbit del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa i gaudeix d'un pla especial de protecció des de l'any 1.985.

Formadors: Tècnics en pedra seca, de l'Associació Pedra Tosca a les Preses: Teresa Amat Planchart, presidenta de l'Associació Pedra Tosca; Jordi Mary Hostalrich, naturalista, professional de la pedra seca i cofundador de l'Associació Pedra Tosca; Carles Blasco Pinos, arquitecte i membre de l'Associació Pedra Tosca; Jordi Ferrer, geòleg i membre fundador de Lithos Geotècnia Equip de talleristes i formadors de l'Escola Orígens.

Font: <http://www.escolaorigens.com/portfolio/la-tecnica-constructiva-de-la-pedra-seca-2>

Revista Pedra Seca, octubre 2015

XVè Congr s Internacional Pedra Seca, 2-4 de setembre 2016)

XV  Congr s internacional de Pedra Seca. Gr cia. Illa de Cefal nia (Illes J niques). 2-4 Setembre 2016. El relleu és molt muntanyós, i els conreus són de vinya (panses i vi), olivera i cotó. Organitzen : Fondation de C phalonie et Ithaque, la Societat Internacional de Pedra Seca i altres institucions.

Data límit per presentar comunicacions: 1/12/2015.

Contacte: Professeur Elias BERIATOS, Architecte, Am nagement du territoire, Universit  de Thessalie – Vice-pr sident du Conseil d'administration de IKI – beriatos@otenet.gr

*VIII Trobada d'Estudi per
a la Preservació del Patri-
moni de la Pedra Seca
dels països catalans, Cala-
ceit, celebrada 15, 16 i 17
maig 2015*

La VIII Trobada d'Estudi per a la Preservació del Patrimoni de la pedra seca va tenir lloc ara fa uns mesos a la població de Calaceit (Matarranya). Aquest esdeveniment forma part de les Trobades bianuals en defensa del patrimoni en pedra seca que té com a finalitat difondre i donar a conèixer l'immens patrimoni immoble que gaudeixen les terres de parla catalana. I cada vegada les Trobades es realitzen en diferents indrets, facilitant l'intercanvi, el coneixement i fent possible l'acostament geogràfic i cultural. Aquestes estan promogudes per la **Coordinadora d'Entitats per la Pedra Seca**, un grup multidisciplinari sense ànim de lucre que aplega entitats, associacions i col·lectius de caire divers amb l'objectiu de difondre, coordinar, intercanviar i vetllar pel patrimoni cultural de la pedra seca català.

José Antonio Benavente parlant sobre la pedra seca i les tècniques de construcció a l'època ibèrica en el Baix Aragó

La població de Calaceit (Matarranya) es troba situada a la província de Terol, entre les confluències dels rius Matarranya i Algars. El seu conjunt urbà és un dels millors conservats de la comarca. En la seva bellesa arquitectònica es fonen el característic color daurat de la pedra i el rogenc de les teulades de les cases.

La nova Trobada ha estat adreçada a un ampli ventall de públic: estudiosos, científics i comunitat universitària que treballin en projectes de re-

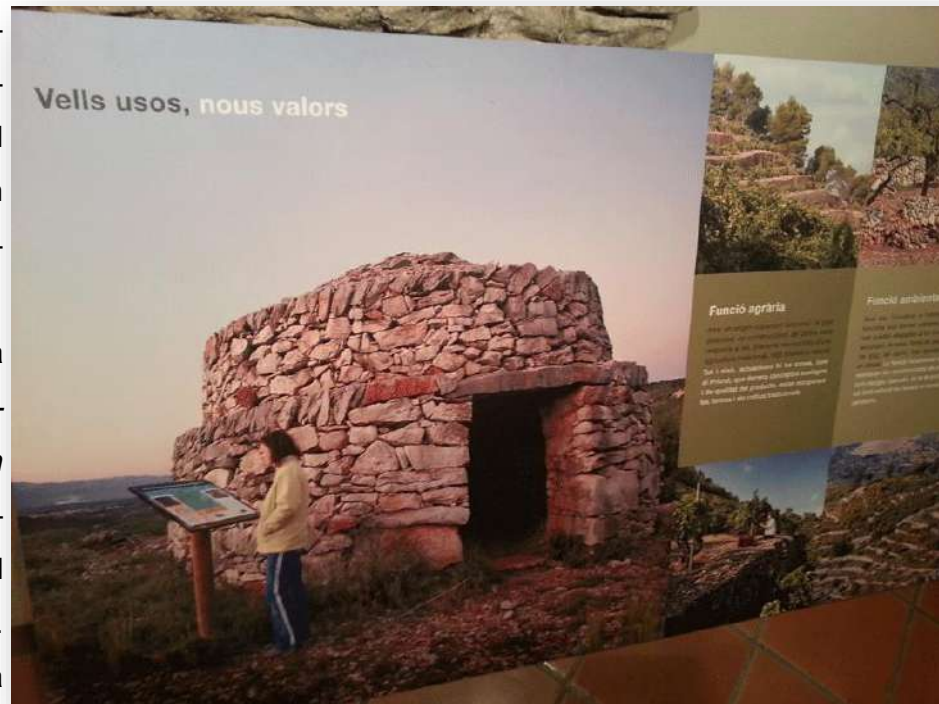
cerca, que tenen com a camp d'acció les construccions de pedra seca, educadors, intèrprets i guies de zones, professorat, professionals i empreses que es dediquen a la conservació del patrimoni cultural, estudiants d'arquitectura, història, geografia, turisme i altres matèries relacionades amb la gestió del paisatge i el territori; o, professionals que treballen en el camp del patrimoni cultural i natural, entre altres.

La Trobada començava amb la ponència inaugural *"Piedra seca y técnicas de construcción de época ibérica en el Bajo Aragón"* a càrrec de José Antonio Benavente, arqueòleg i gerent del Consorci Patrimonio Ibérico de Aragón. Més tard, Artur Quintana ens endinsava en la riquesa del vocabulari de la pedra seca amb la ponència *"El patrimoni lingüístic de la pedra seca al Mesquí"*, seguida de la comunicació: *"Un únic recull de vocabulari de la pedra seca"* a càrrec de Jordi Grau, Museu Joan Cabré.

Artur Quintana desenvolupant la ponència sobre vocabulari al Mesquí

La jornada es completava amb la inauguració de l'exposició *"Pedra seca al Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre"*

L'endemà es presentava la ponència: *"El inventari a la gestió"* a càrrec de Toni Reynés seguit de les següents comunicacions: *L'inventari de la Vall del Madriu-Perafita-Claror, patrimoni de la humanitat* a càrrec de David Mas; *Restauració de barraques com eina per a la reinserció social*, de Jaume Rovira; *Inventari de les construccions de pedra seca (i altres elements) del passat agrícola del turó de l'Escletxa* de Joan M. Vives i Teixidó; *Cinc barraques de Mont-roig: "Bé Cultural d'interès nacional"* d'Esther Bargalló i Martí Rom; *Cabanes de volta a la Llitera* de Laia Brualla; *Els Anjubs, construccions de pedra seca del paisatge agrícola de secà. La Torre de l'Espanyol* de Maria Montané; *Què va ser primer la cabana de pastor o la cabana de pagès?*

Sobre els orígens de l'Arquitectura Tradicional en pedra seca als països catalans, de Jaume Plans.

Una altra ponència: *Esquivant el pintoresquisme: integració de la pedra seca en dos projectes actuals* a càrrec de Sergi Serra Casals i Marta Adroer Puig i les comunicacions: *Monitorització agroclimàtica de dues cabanes de pedra seca al T.M. de Verdú*, de David Tous; *Formació per a construir amb la tècnica de pedra seca. Cursos realitzats per la Fundació El Solà*, de Neus Borrell; *Els Marges, Apunts sobre diferents tècniques constructives. (El llenguatge de la Pedra, 2a. Part)*, de F. Xavier Solé; *Com es deforma i es trenca un mur o conclusions d'un petit assaig de baix pressupost*, de Carles Blasco.

Per finalitzar les intervencions una taula rodona "L'arquitectura de la pedra en sec: patrimoni i paisatge", moderada per Sergi Saladié. Les Conclusions de la VIII Trobada i l'anunci de la seu de la propera Trobada, que serà al Bages a veure les tines, patrimoni únic a Europa.

La intervenció artística a càrrec de Rufino Mesa: Homenatge al petó de Brancusi i una actuació de Pep Gimeno "Botifarra", donaven per finalitzada la VIII Trobada.

de Carles Blasco.

Per la tarda es visitava a peu el jaciment arqueològic de Sant Antoni, situat a 1 km de la vila.

L'endemà es presentava la ponència "La piedra seca en los paisajes de la comarca del Matarraña" a càrrec de Paloma Ibarra i les següents comunicacions: *Aproximació als cucos del Pinós*, d'Imma Garrigós i Clara Isabel Pérez; *El paper de la paret seca a Menorca per l'adaptació dels boscos al canvi climàtic i serveis ecosistèmics associats: Cost eficien-*

Miquel Truyol

Acte inaugural de la Trobada

Toni Reynés

Paloma Ibarra

poblat ibèric de Sant Antoni a Calaceüt (s. III a. C)

Taller de fang

Visita poblat ibèric Sant Antoni

Taula rodona moderada per Sergi Saladie

Visita al jaciment arqueològic de Sant Antoni

Intervencio artística a càrrec de Rufino Mesa:

homenatge al petó de Brancusi

ANJUBS i altres construccions de pedra en sec de la Torre de l'Espanyol

Fa més de set anys es va iniciar un treball de catalogació dels anjubs. El projecte va nèixer pel fet de donar a conèixer el nostre entorn i patrimoni de pedra seca. El terme municipal que havia estat bàsicament de secà és ric en aquestes construccions.

Anjub comunitari de les Roureres

Aquest treball va culminar amb la celebració de les **VII Jornades Etnològiques a les Terres de l'Ebre a La Torre de l'Espanyol el 17 de novembre de 2007**, i amb la participació a la **V Trobada d'Estudi per a la Pedra en Sec als Països Catalans** a Palma de Mallorca els dies 23,24 i 25 d'octubre de 2009.

**Anjub de
Batalla als
Massets**

**Anjub de Sacaries als Carrascals
Anjub Benides als Aubellons**

A finals del 2012 s'amplia el grup de treball i es porta a terme la catalogació dels anjubs i algunes altres construccions. El grup està format per Eva Artal, Teresa Castellò, Joaquin Jornet, Maria Montané i Merce Veà.

Altres construccions de pedra seca :

**Forn de teules del Masset de Serrano
Cabanell del Tossalot de Ca l'Estudiant**

El mot anjub té els seus orígens en la paraula àrab “al-jubb” que significa pou. La paraula aljub amb l'article aràbic al- és substituït pel prefix en- segons el territori en qüestió. Així, aljub es converteix en enjub o anjub en les diverses variants. Concretament a la Torre de l'Espanyol, el mot que ha arribat als nostres dies és començat amb “an-”.

Maria Montané, Eva Artal, Teresa Castellò, Joaquim Jornet i Merce Veà
Grup d'estudi de la pedra en sec de la Torre

Interior de la mina

Cabana de Ribellet a les Rouredes

Ressenya llibres

Arquitectura tradicional rural en pedra seca a la comarca del Bages.

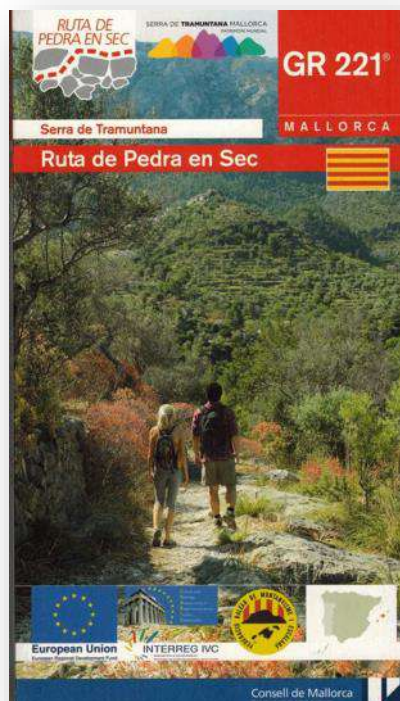
Jaume Plans i Maestra, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2009.

Llibre guardonat amb el premi Valeri Serra Boldú i amb pròleg de Llorenç Ferrer i Alòs.

Es tracta del treball de fi de carrera ampliàt. L'autor analitza i descriu d'una forma detallada els trets essencials de la pedra seca de la comarca del Bages dins un context català.

La pedra sec és una tècnica constructiva, emprada per l'home des del neolític fins al present, que consisteix a col·locar, combinar i encaixar pedres, de mides diverses, sense cap altra material que les uneixi. En sabem poc, però, sobre els seu origen i evolució. En aquest sentit, l'autor ens aporta documenta-

ció inèdita, més treball de camp, tot fent una reflexió sobre la seva presència històrica, física i context en el qual es produeix la seva aparició i desenvolupament.

Diversos autors. Ruta de Pedra en Sec, ed. Consell de Mallorca, octubre 2014.

Itinerari senderista actualitzat dels prop de 150 quilòmetres que hi ha senyalitzats de la serra de Tramuntana de Mallorca.

Treball divulgatiu que ens apropa no només a les construccions de pedra en sec que trobem al llarg del recorregut,

sinó també a descobrir el seu paisatge, la fauna, la flora, els mites, les llegendes, les tradicions, els costums, o, fins i tot la gastronomia i l'artesanía d'aquest paratge privilegiat.

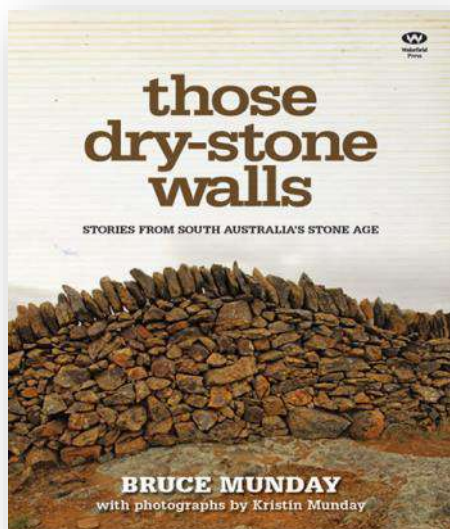
Les diferents etapes senyalitzades (Banyalbufar a Esporles, Can Boi - Muleta, Muleta - Tossals Verds, Tossals Verds - Son Amer, Son Amer - Pont Romà, amb algunes variants) ens permeten veure acuradament de forma planera una descripció bàsica de l'itinerari, què hi trobarem, els principals punts d'interès, allotjament en els diferents refugis que s'han habilitat o, un plànol del recorregut.

En definitiva, una bona eina per planificar una escapada a la Serra de Tramuntana i conèixer de primer mà la feina de restauració i rehabilitació dels camins, marges... de pedra en sec que porta a terme des de fa alguns anys el Consell de Mallorca

La Guia també es pot descarregar d'aquest enllaç:

http://www.conselldemallorca.net/media/24441/GUIA_GR_221_CAT.pdf

Ressenya llibres

Stories from South Australia's Stone Age. Bruce Munday with photos by Kristin Munday, 2015.

South Australia is blessed with beautiful stone – stone with colour, texture and light. Some of our stone structures have stood for 150 years, never touched by mortar.

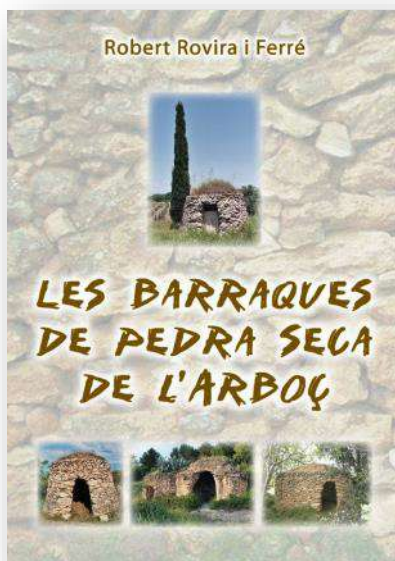
The stories behind these stone walls are captured in this book, first published in December 2012 and launched by David Williamson. The book has sold out twice and is being reprinted again. It should be available early October 2015.

Actes de la VII Trobada d'Estudi per a la preservació de la pedra seca als països catalans.

Annals del Patronat d'Estudis Històrics d'Olot i Comarca (PEHOC), 2014

Edició acurada de totes les ponències i comunicacions presentades a Les Preses amb motiu de la VII Trobada de Pedra Seca.

Les barraques de pedra seca de l'Arboç. Robert Rovira Ferré, ed. Ajuntament de l'Arboç, 2015.

Inventari de les 71 barraques de pedra seca de l'Arboç, amb fitxa descriptiva i coordenades geogràfiques. I les més ben fetes, 46, dibuixades amb croquis de planta i alçat, a càrrec de Josep Pascual, del grup barracaire Drac Verd de Sitges. Hi ha escrits de Joan Sans, alcalde de l'Arboç; Frederic Porta, arquitecte vendrellenc...; Montserrat Moya, presidenta de la Coordinadora d'Entitats per la Pedra Seca; Jordi Grau, tècnic de l'Observatori del Paisatge de Catalunya, i del grup barracuer Drac Verd de Sitges. A més, hi ha les definicions del Portal Wikipedra, la Declaració de Torroella de Montgrí, i un recull de fotografies que s'han fet sobre activitats de la pedra seca, i porta 158 fotografies a tot color.

Jaume Plans

Fotos antigues

Bouches-du-Rhône .Mur de soutènement 1943 Ministère Culture France ©